

HERVAY GIZELLA

Szilágyi

Domokos

kényszerleszállásai

Nagy szegénységből jött, paraszti portában berendezett paplaktól, ahol az egyház jászlát fűrészelték fel, ha a dobkályhába tűz kellett. Édesanyja paplant varrt s a hét gyerek közül valaki mindig tépte a gyapjút éveken át játék helyett, hogy meglegyen a vacsora.

A szatmári kollégiumban szalmazsákjába nem jutott csak némi törek. Gellért Sándor költőtől tanult magyar irodalmat és történelmet olyanformán, hogy a tanár úr földhöz vágta báránybőr kucsmáját és kikiabált magából néhány száz sor Ady-verset dühösen, egy szuszra. Aztán végigvezette kis csapatát a városon, és minden házról, minden kapuról órákon át magyarázott.

Szilágyi Domokos egyetemista korában azt játszotta, hogy minden költő bőrébe belebújt, minden formát kikísérletezett. Közben útban a menzáig és vissza, két-nyelvű könyvecskéből menetrendszerűen tanult meg angolul öt éven át tökéletesen. A kolozsvári Bolyai Egyetemen akkor Szabédi László nagy kísérlete folyt: költészetből és logikából katedrálisokat építeni a szemünk előtt, a pillanat ihletében. Megvitatta velünk a magyar nyelv ritmuselméletét, bebizonyította: a népköltészet szemléletmódjából következik az, hogy nem használ hasonlatot, hanem metaforát. Szabédi László nem sajnált órákat fordítani arra, hogy megértesse diákjaival, hogy miért nem kezdődhet népdal töltelekszócskával. Mielőtt a Bolyai Egyetemből Babes-Bolyai Egyetem lett, mint a Bolyai Egyetem rektora az utolsó doktorrá avatáskor tartott beszédében így búcsúzott: „Mi elmegyünk, de a kövek beszélnek.” 1959-ben öngyilkos lett.